

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/15/2019
Identifikačné číslo spisu: 6813010066
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6813010066.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku 28. augusta 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného JUDr. A. P. a spol. pre prečin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvineného JUDr. A. P. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, z dôvodov § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 277 ods. 5 Trestného poriadku, § 2 ods. 16, ods. 18, ods. 19 Trestného poriadku a § 8 Trestného zákona

v neprospech obvineného JUDr. A. P..

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018, sa zrušuje v časti týkajúcej sa obv. JUDr. A. P..

Zrušuje sa aj rozsudok Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 18. júna 2018, v časti týkajúcej sa obv. JUDr. A. P., ako aj ďalšie rozhodnutia týkajúcej sa obv. JUDr. A. P. na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Revúca sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 18. júna 2018 (č. l. 792 - 809) boli obvinení JUDr. A. P. a D. Z. uznaní za vinných zo spáchania prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, §

212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- od začiatku septembra 2011 do 26.10.2011 v katastri obce L., časť zv. L., v poraste č. XXX, na parcelách č. XXX a XXX/X, registra „U.“, evidovaný ako trvalé trávnaté porasty patriace Lesom SR, š. p., po predchádzajúcej dohode obžalovaného Z. a obžalovaného JUDr. P. o čistení trávnatých plôch, ktoré mal obžalovaný JUDr. P. v prenájme od Slovenského pozemkového fondu, v susedstve tohto porastu obžalovaný Z. bez povolenia vyrúbal 250 ks stromov buk, dub, hrab, agát a jelša o celkovom objeme 337,50 m³ za účelom ich predaja a získania finančných prostriedkov, pričom obžalovaný JUDr. P. od neho prijal po predaji dreva nie menej ako 1 730,-€, čo zodpovedá 260-280 prm drevnej hmoty hoci si bol vedomý, že išlo o nelegálny výrub a že takéto množstvo dreva nemohlo byť vyrúbané na jemu prenajatých pozemkoch, čím bola Z. S. spôsobená škoda vo výške 18 142,16,-€.

Za to bol obvinenému JUDr. A. P. podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona uložený peňažný trest vo výške 1.500,-€. Zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona; pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Obvinenému D. Z. bol podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, ktorý mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba vo výmere 24 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podali obidvaja obvinení odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol (č. l. 827 - 832).

Proti predmetnému uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie obvinený JUDr. A. P. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku a teda, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (č. l. 870 - 874).

V odôvodnení dovolania namietal, že má pochybnosti z procesného hľadiska, či vzhľadom na uznesenie Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 11.11.2015, ktorým bola podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku vec postúpená samosudcom na konanie v senáte, je možné (aj v prípade súhlasu obžalovaných) pokračovať v pojednávaní bez toho, aby sa v zmysle § 277 ods. 5 Trestného poriadku veta tretia vykonalo hlavné pojednávanie znovu. V tomto prípade totiž nedošlo k zmene samosudcu a ani k zmene v zložení senátu, ale k postúpeniu veci zo samosudcu na senát. Je presvedčený, že po postúpení veci zo samosudcu na senát, malo byť vykonané celé dokazovanie odznovu a to aj vzhľadom na dodržanie zásady ústnosti a bezprostrednosti. Tieto zásady platia univerzálne a teda aj po postúpení veci zo samosudcu na senát. Tento stav mu zabránil účinne uplatňovať obhajobu a má za následok nezákonnosť rozhodnutia, pretože je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Túto námietku namietali aj pred odvolacím súdom, avšak ten ju ponechal bez povšimnutia. Skutok tak, ako bol ustálený vo výroku napadnutého rozsudku nemôže naplňovať u obvineného P. zákonné znaky prečinu krádeže spolupáchatelstvom. Súd v skutkovej vete uvádza legitímnu dohodu medzi obvinenými o čistení trávnatých plôch, avšak absentuje dohoda o odcudzení drevnej hmoty, nehovoriac o tom,

že v jej ďalšej časti sa konštatuje, že to bol len obžalovaný Z., ktorý bez povolenia vyrúbal 250 ks stromov. Nemôže ísť u neho o krádež spolupáchatelstvom, keďže nemal vedomosť o tom, že obvinený Z. túto drevnú hmotu kradne. Súd nemal dostatočné dôkazy, ktoré by potvrdzovali záver, že by sa drevnej hmoty zmocnil. Niet dôkazu ani o tom, že by sumu 1.730,-€ od spoluobžalovaného Z. prevzal s vedomím, že táto pochádza z odpredaja drevnej hmoty a teda naplnil prečin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Súd sa nedostatočne vysporiadali s jeho obhajobou, že peniaze od Z. zobral v dobrej viere. Poukázal na výpovede svedkov K., L., F., L., H. a Y., ktorí potvrdzovali jeho obhajobu. Súd sa nevysporiadali ani s nedostatkami, ktoré pramenili z nedôslednej obhliadky miesta

činu, ktorú vytkol aj dozorový prokurátor. Súd sa nevysporiadali ani s otázkou nároku na náhradu škody a či táto škoda bola spôsobená Lesom SR. Podľa jeho názoru Lesy SR nemali právny titul na obhospodarovanie poľnohospodárskych pozemkov v kat. území L., ktoré nie sú evidované v správe Lesov SR. Keďže ide o zložitú problematiku a dokazovanie by zrejme presahovalo rámec trestného konania, mal súd poškodenú stranu odkázať na civilné konanie. Je presvedčený, že zistený skutok nebolo možné kvalifikovať ako prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ale mal byť oslobodený spod obžaloby. Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018 a rozsudok Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 18. júna 2018 zrušil a prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota, ktorý uviedol, že dovolanie obvineného nemožno považovať za dôvodné, nakoľko k jeho odsúdeniu došlo zo zákonných dôvodov. Z dokazovania vyplynula vedomosť obvineného E. P. o ťažbe dreva aj z porastu patriaceho Z., čo bolo preukázané najmä z výpovedí svedkov, ale aj spoluobvineného Z.. Pokiaľ ide o námietky obvineného, že po postúpení veci zo samosudcu na senát sa mali opakovať všetky dôkazy uviedol, že predseda senátu zisťoval túto skutočnosť, pričom obvinení ani ich obhajcovia netrvali na vykonaní dokazovania odznovu, preto tieto úkony ani neboli vykonané. Súd správne právne kvalifikoval konanie spoluobvinených ako prečin krádeže, pričom sa prokurátor nestotožňuje s námietkou obvineného P., že mal byť spod obžaloby oslobodený. Pokiaľ ide o náhradu škody, v čase spáchania skutku mali predmetné porasty v užívaní Z., preto súdy správne rozhodli o náhrade škody v ich prospech. Na záver navrhol, aby dovolanie obvineného Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol ako nedôvodné.

K dovolaniu sa vyjadril aj zástupca poškodeného Lesov SR, ktorý uviedol, že nemožno súhlasiť s obvineným o potrebe opakovať dokazovanie po postúpení veci zo samosudcu na senát, nakoľko obaja obvinení výslovným vyhlásením na hlavnom pojednávaní konanom 7. decembra 2015 súhlasili s tým, aby hlavné pojednávanie nebolo znovu vykonané. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a obhajobu obvineného JUDr. P.e nevedel, že Z. rúbe aj na pozemkoch Z., je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený E. v minulosti pôsobil ako riaditeľ Správy katastra Rimavská Sobota, preto má dokonalý prehľad o právnych vzťahoch k pozemkom a pozná rozdiel medzi jednotlivými druhmi pozemkov a taktiež na skutočnosť, že osobne kontroloval Z. pri výrube a kontroloval aj množstvo odvezenej drevnej hmoty. Škoda bola spôsobená obhospodarovateľovi daného pozemku, ktorým boli v čase spáchania skutku Lesy SR a teda sú poškodenou stranou v tomto trestnom konaní. Na základe uvedeného navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného E. je opodstatnené, pretože postup okresného súdu po postúpení veci bol nezákonný a hlavné pojednávanie malo byť vykonané od začiatku, čím je daný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Zároveň je naplnený aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože okresný i krajský súd nesprávne právne posúdili, vo vzťahu k obv. JUDr. P., skutok zistený a ustálený v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Najvyšší súd nezistil opodstatnenosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 382a Trestného poriadku dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je

zrejme, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1.

V zmysle ustanovenia § 386 Trestného poriadku, ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera (ods. 1). Súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad (ods. 2).

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom" a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom", nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro" (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (resp. aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho

procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania prehodnocovať ani spochybňovať, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania, pretože dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu (čo do dôvodov okruhu napadnutelných rozhodnutí, oprávnených osôb atď.) aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky. Dovolanie a rozhodnutie o ňom znamená prelom do právoplatných rozhodnutí, a preto spravidla narušuje stabilitu konečného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Z toho dôvodu možno dovolania aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu alebo jemu predchádzajúceho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov.

K námietke obvineného, že uznesením samosudcu Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 11. novembra 2015 (č. l. 581 - 582) bola podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku trestná vec obvinených postúpená na pojednanie v senáte, pričom senát po udelení súhlasu od obvinených v zmysle § 277 ods. 5 Trestného poriadku (č. l. 585) pokračoval v pojednávaní bez toho, aby sa vykonalo hlavné pojednávanie znova, najvyšší súd uvádza nasledovné:

Samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov (§ 349 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. júla 2019). Keďže obžaloba bola podaná na obvineného E. A. P. pre prečin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. b) Trestného zákona (trestná sadzba 0 - 3 roky) a u obvineného D. Z. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona (trestná sadzba 6 mesiacov - 3 roky), vecne príslušný na konanie vo veci bol samosudca. Samosudca vykonával hlavné pojednávania od 18. decembra 2013 až do 4. novembra 2015, kedy na hlavnom pojednávaní, po prečítaní obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 2T/62/2015 správne postúpil trestnú vec obvinených na konanie v senáte, nakoľko po oboznámení sa so spisom Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 2T/62/2015 prichádzalo do úvahy u obvineného Z. uloženie súhrnného trestu resp. upustenia od uloženia súhrnného trestu. V rámci hlavných pojednávaní vykonaných pred samosudcom bolo vykonané celé dokazovanie.

Na hlavnom pojednávaní konanom 7. decembra 2015 (č. l. 584 - 593) po postúpení veci na konanie v senáte predseda senátu, ktorý do toho času konal vo veci ako samosudca, dotazom podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku zisťoval u obidvoch obvinených, či po zmene senátu je potrebné vykonať dokazovanie znova alebo obvinení súhlasia s tým, aby sa hlavné pojednávanie znova nevykonalo. Na tento dotaz samosudcu obidvaja obvinení zhodne súhlasili s tým, aby hlavné pojednávanie nebolo znova vykonané (č. l. 585). Po takto urobenom vyhlásení obvinených a neexistencii žiadnych ďalších návrhov na vykonanie dokazovania, predseda senátu vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči. Následne bol vyhlásený rozsudok, ktorým boli obidvaja obvinení uznaní za vinných zo spáchania prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného

zákona. Následne Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 4To/14/2016 z 13. apríla 2016 (č. l. 623 - 628) zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd nereagoval na odvoláciu námietku obvinených o potrebe vykonania celého dokazovanie pred senátom konajúcim vo veci.

Po vrátení veci Okresný súd Revúca vykonal hlavné pojednávanie 12. decembra 2016 (č. l. 665 - 673), pričom upozornil obvineného JUDr. A. P. na zmenu právnej kvalifikácie žalovaného skutku na prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Obhajca obvineného Z. iadal o vykonanie celého dokazovania pred senátom, avšak predseda senátu tento návrh neakceptoval a toto svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že senát bol dostatočne oboznámený so všetkými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spisovom materiáli, vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na záverečné reči (č. l. 667). Následne bol vyhlásený rozsudok, v ktorom boli obidvaja obvinení uznaní za vinných zo spáchania prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Na základe podaných odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 4To/26/2017 zo 6. septembra 2017 (č. l. 721 - 723) zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd opätovne nereagoval na odvoláciu námietku obvinených o potrebe vykonania celého dokazovanie pred senátom konajúcim vo veci.

Po vrátení veci Okresný súd Revúca vykonal hlavné pojednávanie 7. februára 2018 (č. l. 764 - 767) a 18. júna 2018 (č. l. 785 - 790), na ktorom po prečítaní listinných dôkazov a vyhlásení dokazovania za skončené, udelil predseda senátu slovo na záverečné reči. Následne bol vyhlásený rozsudok, ktorým boli obidvaja obvinení uznaní za vinných zo spáchania prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona.

Na základe podaných odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 4To/86/2018 z 8. novembra 2018 (č. l. 827 - 832) zamietol odvolanie obvinených podľa § 319 Trestného poriadku. Ani v poradí treťom svojom rozhodnutí, krajský súd nereagoval na námietku obvinených o potrebe vykonania celého dokazovanie pred senátom konajúcim vo veci po postúpení veci.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že samosudca v zmysle § 349 ods. 1 Trestného poriadku bol vecne príslušný konať po podaní obžaloby v predmetnej veci, nakoľko horná hranica trestu odňatia slobody žalovaných skutkov u obidvoch obvinených bola 3 roky. Po zistení skutočnosti, že prichádzalo do úvahy u obvineného Z. uloženie súhrnného trestu, resp. upustenie od uloženia súhrnného trestu, samosudca už nebol vecne príslušný konať vo veci a teda správne postupoval, keď uznesením podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku postúpil vec vecne príslušnému súdu - čiže senátu.

Postúpenie veci z dôvodu vecnej nepríslušnosti upravuje ustanovenie § 280 ods. 1 Trestného poriadku veta prvá nasledovne: „Ak zistí súd (v predmetnej veci samosudca) v žalovanom skutku trestný čin, na ktorého prejednanie nie je príslušný, postúpi vec príslušnému súdu (v predmetnej veci senátu)“. Podľa tohto ustanovenia rozhodne samosudca, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že ide o trestný čin, o ktorom sa má konať pred senátom.

V danom prípade nešlo a nejde o zmenu v zložení senátu, hoci samosudca zostal predsedom senátu v zmysle rozvrhu práce Okresného súdu Revúca na rok 2015, ale išlo a ide o prejednanie veci pred iným, vecne príslušným súdom, preto nebolo možné aplikovať ustanovenie § 277 ods. 5 Trestného poriadku. V predmetnej veci sa malo vykonať hlavné pojednávanie odznova (od začiatku - prečítaním obžaloby) pred senátom - vecne príslušným súdom. Tento nezákonný postup súdu nebolo možné konvalidovať ani vyhlásením obidvoch obvinených, že súhlasia s tým, aby sa hlavné pojednávanie znovu nevykonalo. Tu si treba uvedomiť, že ustanovenie § 277 ods. 5 Trestného poriadku umožňuje pokračovať v „rozpojednávanej“ veci iba vtedy, ak sa zmení samosudca alebo sa zmení zloženie senátu, ktorý vo veci pôvodne konal (zmení sa člen senátu). V predmetnej veci sa však zmenil súd, v zmysle § 280 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, rozumej samosudca na senát.

Vyššie opísaným postupom okresného súdu - keď konajúc v senáte nevykonával hlavné pojednávanie od začiatku a nevykonával pred senátom takmer žiadne dôkazy, došlo k porušeniu základných zásad trestného konania a to zásady senátneho rozhodovania súdov - § 2 ods. 16 Trestného poriadku, zásady ústnosti - § 2 ods. 18 Trestného poriadku a zásady bezprostrednosti - § 2 ods. 19 Trestného poriadku.

Tieto tri zásady procesného práva sa týkajú procesného postupu súdu pri dokazovaní, navzájom úzko súvisia a vyvodzujú sa z nich spoločné závery. Základnou úlohou zásady bezprostrednosti a ústnosti je, že súd (v tomto prípade senát) môže rozhodnúť len na základe tých dôkazov, ktoré boli pred súdom vykonané, teda súd preveril dôkazy vlastnými zmyslami. Z uvedených zásad vyplývajú dve významné procesné pravidlá, ktoré zabezpečujú správnosť rozhodovania, a to:

- pravidlo nezmeniteľnosti zloženia súdu, čiže na rozhodovaní sa môže zúčastniť len ten sudca, ktorý sa na súdnom konaní zúčastnil od začiatku do konca, t. j. na celom dokazovaní (s výnimkou ak obvinený súhlasí so zmenou);

- pravidlo neporušiteľnosti súdneho konania - súd má rozhodovať na základe bezprostredného dojmu, najmä dôkazov pred ním vykonaných, ako aj záverečných rečí.

S ohľadom na to, že v predmetnej veci bolo celé dokazovanie vykonané pred samosudcom, nemal senát po postúpení veci možnosť oboznámiť sa s vykonanými dôkazmi v zmysle uvedených zásad a preto najvyšší súd považuje takýto postup okresného súdu za nesprávny a nezákonný.

Z vyššie uvedeného najvyšší súd sumarizuje nasledovné:

Ak samosudca konajúci vo veci na hlavnom pojednávaní zistí skutočnosti odôvodňujúce uloženie súhrnného trestu alebo spoločného trestu, ide o okolnosť, ktorá mu v zmysle § 349 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku neumožňuje pokračovať v konaní a preto je potrebné postúpiť vec vecne príslušnému súdu postupom podľa § 280 ods. 1 Trestného poriadku, ktorým sa myslí vecne príslušný, podľa rozvrhu práce určený senát. Po takomto postupe nemôže senát pokračovať v dokazovaní v „rozpojednávanej“ veci, ale hlavné pojednávanie musí byť vykonané znova od začiatku. Použitie ustanovenia § 277 ods. 5 Trestného poriadku o zmene samosudcu alebo o zmene v zložení senátu v takomto prípade neprichádza do úvahy.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona, súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného súdu. Dovolací súd teda nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totižto v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať právne závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaných trestných činov.

Skutok opísaný v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa nenapĺňa, vo vzťahu k obvinenému JUDr. A. P., znaky skutkovej podstaty prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného poriadku tak, ako bol kvalifikovaný v právnej vete rozsudku, pretože tam opísané konanie neobsahuje obligatórne znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty tohto prečinu - konanie - prisvoji si cudziu vec tým, že sa jej zmocní (obv. P.) ani následok - a spôsobí prisvojením si cudzej veci väčšiu škodu (obv. P.). Tak isto v skutku opísanom v rozsudku súdu prvého stupňa absentuje, vo vzťahu k obvinenému E., vyjadrenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty prejednávaneho prečinu krádeže - zavinenie vo forme úmyslu smerujúceho k prisvojeniu si cudzej veci jej zmocnením a spôsobením tak väčšej škody.

Zo skutku v skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Revúca, sp. zn. 2T/12/2013 z 18. júna 2018 vyplýva, že obv. E. sa dohodol s obv. D. Z. na čistení trávnych plôch - čo nie je protiprávne a teda ani trestné. Ďalej zo skutku vyplýva, že obv. JN. prijal od obv. Z. po predaji dreva nie menej ako 1730 Eur hoci si bol vedomý, že išlo o nelegálny výrub... Takéto znenie skutku, vo vzťahu k obv. JN. P., možno kvalifikovať „len“ ako prečin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Okresný súd skutok vo svojom rozsudku nesprávne právne posúdil (viď vyššie) a preto najvyšší súd dospel k záveru o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak, ako na to správne poukázal dovolateľ.

Obvinený v dovolaní žiadnymi vecnými či relevantnými námietkami nevysvetlil v čom vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dovolací súd tak nemal na čo reagovať svojou vysvetľujúcou právnou argumentáciou, pričom len formálne označenie dovolacieho dôvodu nemôže postačovať ani na úvahy o možnom naplnení dovolacieho dôvodu podľa predstáv obvineného. Najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že najvyšší súd rozhodoval o dovolaní obvineného JUDr. A. P., preto bude Okresný súd Revúca musieť vykonať hlavné pojednávanie znova vo vzťahu k osobe tohto obvineného. Vo vzťahu k osobe obvineného D. Z. najvyšší súd nemohol aplikovať princíp beneficium cohaesionis, pretože zrušiť rozhodnutie na základe toho istého dôvodu (okolnosti) aj v prospech iného spoluobvineného (v prospech ktorého nebol podaný opravný prostriedok) nie je súčasťou dovolacieho konania. Tento princíp je možné uplatniť iba v sťažnostnom alebo odvolacom konaní. Vo vzťahu k právoplatnému rozhodnutiu zákon uplatnil princíp individuálnej ochrany obvineného, preto napadnuté rozhodnutia v predmetnej veci zostávajú právoplatné v časti týkajúcej sa obvineného D. Z. (1TdoV/16/2011, II. ÚS 540/2018, II. ÚS 144/2019).

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.